

Autoportrét ve vypouklém zrcadle

Jako to udělal Parmigianino, pravá ruka
větší než hlava vržená na diváka
a vzápětí uhýbající, jako by bránila
nabízené. V olovu zasazená okna, staré trámy,
kožešina, plizovaný mušelin, prsten s korálem
sbíhají pohybem podpírajícím tvář, jež plove
sem a tam podél té ruky,
jenomže v poklidu. Je čímsi
odloučeným. Vasari říká: „Francesco se jednoho dne
pustil do vlastní podobizny
podle vypouklého bradyřského zrcadla . . .
Nechal si vykroužit dřevěnou kouli a
potom ji dal rozříznout, aby získal půlkouli
velikosti zrcadla, a pak na ni začal
nanejvýš věrně malovat vše, co v zrcadle viděl,
zejména svůj odraz, jehož je portrét
odrazem jednou sejmутým.
Zrcadlo zachytilo pouze viděné,
což mu vyhovovalo: umělcovu podobu,
strnulou, uchovanou, pod úhlem horizontu.
Den či hustota světla
přilnutá k tváři ji udržuje
živou a nedotčenou ve věčné vlně
příchodů. Duše se etabluje.
Jak daleko však může vyplavat očima
a přesto se vrátit do úkrytu? Vypouklost

(82)

1975 = 1. vyd. knihy %

John Ashbery: Autoportrét ve vypouklém zrcadle, P: Odeon, 1989
přel. Pavel Dominik

povrchu zrcadla vzdálenost významně
prodlužuje; totiž sdostatek, aby se vyjevilo,
že duše je zajatkyně, lidsky opatrovaná, držena
v napětí, neschopná překročit
váš pohled spočinulý na obraze.
Papež Klement s celým dvorem „užaslí“,
tvrdí Vasari, a příslibili zakázku
nikdy nesplněnou. Duše, byť nepokojná, nesmí
se pohnout, naslouchá krapotu na okně,
vzdechům podzimního listí servaného větrem,
touží po volnosti, tam venku, musí však setrvat
a stát modelem. Pokud možno
se nehýbat. O tom vypráví podobizna.
Ten pohled však prolíná
něhu, pobavení i lítost tak mocně
ve své zdrženlivosti, že záhy odvrátíte zrak.
Záhada je příliš prostá. Její palčivá lítost
dává tryskat horkým slzám: že duše není duší,
že nemá tajemství, je malá a padne
hladce do své dutiny: své komůrky, našeho zpozornění.
Melodie je k máni, jen slov se nedostává.
Slova jsou jenom spekulace
(z latinského *speculum*, to jest zrcadlo):
hledají a nemohou nalézt poslání hudby.
Vidíme pouze snové stavy,
jezdce pohybu otáčejícího obličej

(83)

do zorného pole pod večerním nebem, prostého
falešného zmatku coby důkazu autentičnosti.

Život má ale podobu koule,
člověka svádí vystrčit z ní
ruku, avšak její rozměr,
který ji omezuje, to nedovolí.
Zajisté tohle, nikoli reflex
cosi skrýt, ruku na mírném ústupu
zdánlivě zveličuje. Nelze ji vztyčit
naplocho, jako kus zdi:
musí spojit kruhovou výseč
soukajíc se nazpět k tělu, k němuž
snad ani nepatří, ohradit a opřít tvář,
na níž lze vyčíst úsilí řečeného stavu,
pousmání, jiskru či
jitřenku, zdali spatřenou
s návratem temnoty. Zvrácené světlo, jehož
imperativ ostrosti předem marní svou
představu zasvítit: málo významnou, leč míněnou.
Francesco, tvá ruka je dost velká,
aby rozbila tu kouli, ale příliš velká,
řeklo by se, k setkání jemného předu, a
jež pouze usmlouvá její další zadržení.
(Velká, ne však hrubá, pouze v jiném měřítku,
klímající velryba na mořském dně
vedle titěrného, nadutého korábu

na hladině.) V tvých očích ale stojí,
že vše je hladina, povrch. Ano, je tam povrch
a nic jiného tam ani být nemůže.
V pokoji nijaké výklenky, jen alkovny,
a ani moc nevdává to okno, či ta
štěpina okna nebo zrcadla napravo, ani
jakožto míra počasí, které se francouzsky řekne
le temps, stejně jako čas, a které
se drží kursu, v němž změny jsou pouhými
znaky celku. Celek je stálý
v nestálosti, je koulí na způsob naší, stojící
na vzduchoprázdném podstavci, pingpongovým míčkem
bezpečně trůnícím na vrcholu vodotrysku.
A stejně jako se nedostává slov pro povrch,
to jest slov, která by řekla, čím to, že nejde
o mělké, ale viditelné nitro, není tedy
ani žádného východiska z problému zármutek vs.
zkušenost.

Ty vytrváš, svéhlavý, klidný
ve svém gestu, jež neobjímá ani nevaruje,
ale tají v sobě cosi z obého v čistém
tvrzení, které netvrdí nic.

Balón se rozprskává, pozornost
tupě odvrací. Oblaka
v kaluži se čerí do ježatých zlomků.
Myslím na přátele,

kteří mě přišli navštívit, na tvář
včerejška. Podivný manévr
paměti dotírající na zasněný model
v tichu ateliéru, když přemítá,
že uchopí tužku a nakreslí vlastní podobiznu.
Kolik lidí přišlo a chvíli pobýlo, utrousilo
cosi k smíchu nebo pláči, co v tebe se vpilo
jak světlo za vichrem zvířenou mlhou a pískem,
jím prosetými a stíženými, dokud ses ve všem
nerozptýlil. Ty hlasy zastřené soumrakem
sdělily vše, a přece příběh pokračuje
vzpomínkami strnulými v zmatečných
drúzách krystalů. Či zakřivená ruka, Francesco,
vládne koloběhem ročních dob i myšlenkami,
jež se odlupují a odlétají dávivou rychlostí
posledních paličatých listů servaných
z promočených větví? Spatřuji v tom jen chaos
tvého okrouhlého zrcadla, sdružuje vše
kolem Polárky tvých očí, jsou prázdné,
nevědoucí, sní, nic však nezjevují.
Cítím, jak se kruh zvolna roztáčí
a nabírá rychlost, psací stůl, listiny, knihy,
portréty přátel, okno a stromy
splývají v jediný neutrální pás obklopující mě
ze všech stran, všude kam oko pohlédne.

A já nedokážu objasnit vyrovnávání,
proč by se mělo všechno vyvařit na jedinou
totožnou substanci, magmu interiérů.
Mým průvodcem zde je tvé já,
pevné, kosé, přijímající vše s jednostejným
zjevením úsměvu, ve vleku zrychlení času se záhy
připozdilo a já se mohu vydat ven jen přímo,
překonat vzdálenost mezi námi. Kdysi dávno
rozptýlené jistoty něco znamenaly,
malé strasti i slasti
dne vleklého, prostého půvabu
jak hospodyně při úklidu. Dnes je nemožné
obnovit tyto vlastnosti v stříbrném nádechu –
záznamu toho, čeho jsi dosáhl, když jsi usedl,
abys „velmi věrně začal malovat to, cos v zrcadle viděl,
abys došel dokonalosti a vykázal cizorodé
nadobro. V kruhu tvých záměrů přežívají jisté
sváry, jež odkazují sebeopojení věčnosti:
trámy, mušelin, korál. Nevadí,
neboť to vše má dneska stejnou tvář
a ničí stín dřív nezvešel
z brázdý do myšlení zítřka.

Zítřek je snadný, dnešek však nezmapovaný,
pustý, neochotný jak krajina
skýtat zákony perspektivy vlastní

ostatně pouze malířově krajní
nedůvěře, ten slabý, byť nutný
nástroj. Jistě, některé věci
jsou možné, to zítřek ví, neví však
které. Jednou se pokusíme
udělat toho tolik, kolik stačíme,
a snad se nám občas něco
vyvede, něco na hony vzdálené
příslibu dneška, naše
krajina se nám totiž vytrhává a mizí
za obzorem. Dnes dostatečný úkryt se leskne,
aby podržel domněnku slibů
v uceleném povrchu, a člověk aby se od nich
toulal zpátky domů, takže tyto
ještě silnější možnosti mohou zůstat
celé neozkoušené. Kůže
té bublinové komnaty má totiž tuhost
hadího vejce; vše se zde „programuje“
v patřičnou dobu: víc se pojímá
nepřičteno k celkové sumě, sotva člověk
přivykne ryku, který mu kdysi
bránil usnout a dnes již ne,
tak i v pokoji přítomen ten tok přesýpacích hodin,
bez kolísání klimatu či kvality
(snad jen tehdy, aby se ponuře a mlhavě
rozjasnil, v ohnisku ostřícím se k smrti – víc

o tom později). Zamýšlené snové vakuum
se vytrvale plní, vysychá jak
pramen snů, a jediný ten sen
může tedy růst, bujet jak stolistka,
nedbaje zákonů střídmosti, a nám nezbývá než
probrat se a zkusit začít nanovo
v nově vzniklém slumu. Sydney Freedberg ve svém
Parmigianinovi o tom říká: „Realismus této podobizny
již není sdělením objektivní pravdy, nýbrž *bizarria* . . .
A přece jeho pokřivení nevyvolává
pocit disharmonie . . . Tvary zachovávají
notnou míru ideální krásy,“ jelikož je
živí naše sny, tak nicotné, dokud si jednoho dne
nevšimneme díry, která po nich zbyla. Jejich
význam, ne-li smysl, je teď prostý. Měly vyživovat
sen pojímající všechny, nakonec
takto obrácené v soustředném zrcadle.
Zdánlivě podivné, neboť jsme je vlastně neviděli.
A nám to dochází až ve chvíli, kdy se vytrácejí
jak vlna tříštící se o skálu, odhazují
svůj tvar v gestu, jež je odrazem onoho tvaru.
Tvary zachovávají notnou míru ideální krásy,
jak tajně tyjí z naší představy pokřivení.
Proč zoufat nad takovým řádem, když
sny nás nastavují v čase jsouce vstřebávány?
Něco na způsob života se děje, přesouváno
ze snu do jeho kodifikace.

Pomalů mi mizí z paměti
a náhle zas vnucuje svůj stereotyp,
je to však neznámý stereotyp, tvář
kotvící, počatá v hrozbách, odhodlaná
oslovit jiné, „víc anděl nežli muž“ (Vasari).
Možná se anděl podobá všemu,
co jsme zapomněli, to jest zapomenutým
věcem, jež nám nepřipadají známé
při druhém setkání, ztracené za hranicemi slov,
a přece nám kdysi patřily. Proto ten
vpád do soukromí muže, který
„se pletl do řemesla alchymistům, ale jehož přáním
zde nebylo zkoumat subtilnosti umění
v objektivním vědeckém duchu: přál si skrze ně
sdělit divákovi pocit něčeho nového, úžasného“
(Freedberg). Pozdější portréty, jako „Portrét muže“
v paláci Uffizi, „Mladý prelát“ z galerie Borghese a
neapolská „Antea“ vycházejí z napětí
manýrismu, ale tady, jak podtrhuje Freedberg,
se překvapení i napětí týkají spíše koncepce
než realizace.
Nechybí harmonie vrcholné renesance,
byť pokrivená zrcadlem.
Objevná je úzkostlivá snaha zachytit
nutkání zakulacené odrazné plochy
(je to první zrcadlový portrét vůbec),

takže se můžete nechat na okamžik svést,
než si uvědomíte, že odraz
nepatří vám. Cítíte se potom jako nějaká
postava z Hoffmanových povídek, zbavená
odrazu, a jenom mé celé já
je viděno vypuzené přísnou
jinakostí malíře v jeho
jiném pokoji. Překvapili jsme ho
při práci, vlastně ne, to on překvapil nás
svou prací. Obraz je téměř hotov,
úžas téměř tentam, jako když vyhlédnete z okna
ohromení sněžením, které ještě i teď
končí jiním a jiskřicemi sněhu.
Udalo se to, zatímco jsi byl uvnitř a spal
a neměl důvod být kvůli tomu
vzhůru, snad jenom, že den
prchá a kdoví, zda se dnes v noci
odebereš na lože, nejspíš až nad ránem.

Stín metropole vpichuje svou vlastní
naléhavost: Řím, kde Francesco
maloval za Plenění: jeho plátna
vedla v úžas vojáky, kteří k němu vtrhli;
ušetřili ho, ale brzy nato město opustil;
Vídeň, kde obraz visí dnes, tam
jsm ho uviděl s Pierrem v létě 1959; New York,

kde jsem nyní, který je logaritmem
jiných metropolí. Naše krajina
bují rodinným klonováním, rychlými výměnami;
obchod se vede pohledem, gestem,
doslechem. Vdechuje jiný život městu,
je podkladem zrcadla
neurčeného, leč věrně načrtlého ateliéru. Chce
z něho nasát veškerý život, vypustit vzduch z jeho
zmapovaného prostoru podle předpisu, ohradit jak
ostrov.

Zákrok ten byl dočasně nastolen,
něco nového se však blíží, nová strojenost
ve větru. Dokážeš ji unést,
Francesco? Máš na ni dost sil?
Vítr nese a neví co, je
samohybný, nevidomý, sám o sobě nemá
pojem. Je setrvačností, která jednou
uznána vysává všechnu aktivitu, tajnou i veřejnou:
šepoty světa, který nelze pochopit,
vnímat však, to ano, mrazení, náказu
vzdalující se podél mysľ a peninsul
tvých žilek, a tím k archipelagům
a k omývané, provzdušněné záhadě širého moře.
To patří k jeho záporným stránkám. Kladem je,
že ti dává všímat si života a tísně,
jež pouze napohled pominuly, ale nyní,
když nová móda zpochybňuje, jsou vidět,

jak chvátají styl opustit. Mají-li vstoupit
mezi klasiku,
musí se rozhodnout pro tu či onu stranu.
Jejich zamlklost podmínovala
městskou-krajinu, vtiskla její polysémii
svéhlavou a unavenou podobu stařeckých her.
Právě teď potřebujeme toho nepravděpodobného
vyzývatele, bušícího na bránu ohromného
hradu. Tvůj spor, Francesco,
začal tehdy okorávat, jelikož odpověď
či odpovědi byly v nedohlednu. Obrátí-li se teď
v prach, značí to pouze, že jeho čas nadešel
před časem, pohled však nyní a poslouchej:
co když je jiný život zapuštěn
ve výklencích nikým netušených, co když on,
a ne my, je nositelem změny, co když jsme vlastně jím,
kdybychom se k němu mohli vrátit, oživit něco z toho,
jak vypadal, otočit se k zacházející kouli,
a přesto vyjít ze všeho bez úhony:
nervy v pořádku, dech normální. Jde totiž o metaforu,
jež nás má obsáhnout, jsme její součástí a
můžeme v ní žít, jak jsme v ní vlastně žili,
odkazující pouze své obnažené mozky zkoumání,
které jak vidno nezaujme místo nahodile,
nýbrž spořádaně, to jest abychom nikoho
neohrozili – prostě tak, jak se věci dělávají,

na způsob soustředného narůstání dní
okolo pně života: správně, když se nad tím zamyslíte.

Vánek jak z otočené stránky
přihání zpět tvou tvář: ta chvíle
ukusuje notný žvanec z oparu
příjemné intuice, po níž přichází.
Zavřít se v ústraní je „sama smrt“,
jak prohlásil Berg o jedné větě z Mahlerovy Deváté;
nebo, abych citoval Imogenu z *Cymbelína*, „Ani smrt
nemůže být palčivější“, jelikož
byť je jen cvičením či taktikou, nese
sílu přesvědčení, jež narůstalo.
Pouhá zapomnětlivost s ním nepohne
a zbožné přání ho nepřivede zpět, dokud zůstává
bílou sedlinou svého snu
v klimatu vzdechů roztroušených naším světem,
plachetkou na ptačí klicce. Nepochybně však
krásné je krásným pouze ve vztahu k jistému
životu, žitému či nežitému, vyhloubenému v jistý tvar
prosáklý nostalgií sdílené minulosti.
Světlo dnes sestupuje s nadšením,
které jsem již kdesi poznal, a poznal, proč
se jevílo smysluplným, že jiné stíhal
před lety stejný pocit. Nepřestávám se ptát
toho zrcadla, co mě již neprovází

chvatnou prázdnotou, která mi bude
vydělena tentokrát. A váza je stále plná,
neboť je v ní právě tolik místa
a vše se do ní hodí. Viditelný
vzorek se nemá považovat pouze za vzorek
sám o sobě, ale za vše, co může
představovat vně času – ne gesto,
ale všechno, ve vytríbeném, zpodobitelném stavu.
Avšak čeho je tento vesmír prahem,
otáčeje se dovnitř i ven, vpřed i vzad,
zdráhá se nás obemknout a přece je tím
jediným v dohlednu. Láska kdysi
nakláněla váhy, dnes se však choulí ve stínu, neviděná,
byť záhadně přítomná kdesi nedaleko.
Ale my víme, že se nedá vložit
mezi dva přílehlé okamžiky, že její zákruty
nevedou nikam než do dalších přítoků
a ty že se vlévají do mlhavého
pocitu něčeho nepoznatelného,
byť se zdá pravděpodobné, že všichni
víme, co to je, a můžeme to sdělit
jiným. Ale ten pohled,
který někdo nosí jako cejch, nutí člověka
drát se kupředu, nedbaje na zjevnou
naivitu takové snahy, nevádí mu,
že nikdo nenaslouchá, jelikož světlo
v jejich očích jednou provždy zažehnuté

je přítomné, netknuté, trvalá anomálie,
bdící a zmlklá. Navenek, zdá se, není
žádný zvláštní důvod, proč by to světlo
měla zaostřovat láska, nebo proč by se
město tonoucí se svými skvostnými čtvrtěmi
ve vesmíru, stále mlhavější, matnější,
mělo chápat coby pilíř vlastního pokroku,
malířský stojan, na němž se drama rozvinulo
k sebeuspokojení a konci
našeho snění, a nás nikdy nenapadlo,
že skončí právě takhle, na sklonku dne s namalovaným
přislíbem prosvítajícím jako zástava, pouto.
Ta nepopsatelná, neurčitelná denní doba je
tajemstvím místa, kde se to odehrává,
a my se již nemůžeme vrátit k spleti
sebraných rozporných výpovědí, selhání paměti
korunních svědků. Víme jen,
že jsme přišli poněkud časně, že
dnešek má tu zvláštní, lapidární
dneškovitost, kterou sluneční svit opakuje věrně
vrháním stínů haluzí na bujaré
chodníky. Ještě nikdy nebyl den jako dnes.
Myslíval jsem, že jsou jeden jako druhý,
že se přítomnost vždycky všem jevíla stejná,
ale zmatek se rozplývá, neboť člověk
se pokaždé ježí do svého přítomna.

A přece ten „poetický“, plavý prostor
dlouhé chodby vedoucí zpátky k obrazu,
svému tmavnoucímu protějšku – je tohle
nějaká smyšlenka „umění“, jež nemá být chápáno
jako skutečné, tím méně výlučné? Nemá také své doupě
v přítomnosti, z něhož stále unikáme
a do něhož se navracíme, zatímco pradávne vodní kolo
šlape svým jednotvárným, ba poklidným chodem?
Napadá mě, že se snaží sdělit, že máme dnešek
a musíme z něho vypadnout, právě když se muzeem
prodírají návštěvníci, aby
byli do zavření venku. Tam nemůžeš žít.
Šedá glazura minulosti atakuje všechny receptury:
tajemství tenkého nátěru a laku, jež ovládnout
trvalo celý život, redukována na status
černobílých ilustrací v knize, kde barevné přílohy
jsou vzácné. To jest, veškerý čas
se redukuje na nijaký zvláštní čas. Nikdo na tu
změnu nepoukazuje: mohli by tak
na sebe upozornit,
což by znásobilo hrůzu, že se nedostanou ven,
aniž shlédnou celou sbírku
(vyjma skulptur v suterénu:
dobře jim tak, tam dole).
Náš věk se halí do závoje, kompromisu,
vůli podobizny přetrvat. Narážka na

naši vlastní – a my doufali, že ji nedáme najevo.
Není nám třeba obrazů ani
kostrbatin psaných zralými básníky,
je-li exploze tak přesná, tak úchvatná.
Má vůbec nějaký smysl uznat
existenci toho všeho? Copak
existuje? Jistěže volné chvíle
k vznešeným kratochvilím už nejsou,
už ne. Dnešek nemá volno, událost přichází
po okraj plná vlastními mezemi, je totožné substance,
k nerozeznání. „Hra“ je ovšem něco jiného,
ta existuje, ve společnosti specificky
organizované jakožto znázornění sebe sama.
Jiné cesty není a ten houf pitomců,
co by vše znejasnili svými hrátkami se zrcadlem,
které jako by množily sázky a šance, či
alespoň zamlžili sporné otázky halící
aurou, jež by zkorodovala architekturu
celku v oparu potlačeného výsměchu,
nemluví k věci. Vypadli ze hry,
nastolené teprve po jejich odchodu.
Vesmír se jeví velmi nehostinný,
ale jelikož princip každé jednotliviny je
nepřátelský všem ostatním, cizopasí na nich,
jak často poukazovali filozofové, alespoň
tohle, ta nemá, nedělená přítomnost

je logicky ospraveditelná, což
v tomto případě není marné,
či nebylo by, kdyby se však způsob podání
jaksi nevnutil, překrucuje konečný výsledek
do vlastní karikatury. Tohle se děje
pokaždé, jak v tiché poště, kde
šeptaná věta vyslaná okolo místnosti
končí jako něco naprosto odlišného.
Právě v principu se tak umělecká díla rozcházejí
se záměry umělce. Nejednou zjišťuje,
že opomněl něco, co minil vyslovit
ze všeho nejdřív. Sveden květy,
názornými rozkošemi, viní sebe (byť
v skrytu duše spokojen s výsledkem), domnívá se,
že měl k věci co říci a učinil
volbu, již si sotva byl vědom,
nevěda, že nutnost podobná předsevzetí obchází,
aby vytvořila něco nového
pro sebe, že není žádné jiné cesty,
že historie tvoření se řídí
přísnými zákony a že věci
se skutečně odehrávají takto, nikdy však ty,
které jsme chtěli dokázat a chtěli tak zoufale
vidět, jak vznikají. Parmigianino
si to jistě uvědomil při práci na úkolu
ztrpčujícím mu život. Člověk je nucen dočíst

dokonalé a hodnověrné uskutečnění záměru
do vybroušeného, snad dokonce nijakého (přítom tak
záhadného) konce. Skrývá se něco,
co nutno brát vážně, za tou jinakostí,
vtahovanou do nejvýše ordinérních
forem každodenní činnosti, měnící vše
nepatrně i zásadně a rvoucí nám z rukou
hmotu tvoření, každého tvoření, nejen uměleckého,
aby ji dosadilo na nějaký zrudný, blízký
vrchol, příliš blízký, abychom ho nedbali,
příliš daleký,

abychom zakročili? Ta jinakost, ono
„nejsme to my“ je jediné, co se dá spatřit
v zrcadle, třebaš nikdo nemůže říci,
proč tomu tak je. Do přístavu
vplula loď pod neznámou vlajkou.
Jen přihlížíš, jak ti nepodstatné věci
rozkládají den, kalí ohnisko
křišťálové koule. Její výjev je unášen
jak větrem roztroušená pára. Plodné
asociace, které až dosud přicházely
tak snadno, se již nezjevují, anebo zřídka. Jejich
vybarvení je méně ostré, smyté
podzimmními dešti a vichry, zničené, zablácené,
tobě navracené, jelikož bezcenné.
A přece jsme tací tvorové zvyku, že jejich

důsledky jsou stále k máni en permanence, matoucí
problémy. Mluvit vážně pouze o sexu
je možným řešením, jenomže písky sykaří
blížice se počátku velkého sesuvu
v to, co se událo. Ta minulost
je nyní tady: odraz malířova
obličejů, v němž otálíme, přijímající
sny a inspiraci na nepřidělené
frekvenci, avšak barvy zkovověly,
křivky a ostré tahy postrádají sytost. Kdekdo
má na vesmír svou zaručenou teorii,
ta ale nevypráví celou historii,
a nakonec to, co je mimo něj,
má váhu, pro něho a zvláště pro nás,
pro něž nikdo nehnul ani prstem
při dekódování vlastního kvocientu v životní velikosti
a kteří musíme spoléhat na přejaté vědomosti.

A přece vím,
že vkus jiného již nebude
nic platný a stejně si ho nemusíme všimnout.
Kdysi to vypadalo tak dokonale – lesk na jemné
píhaté pokožce, rty zvlhlé, jako by se chystaly rozevřít
a říci pár slov, a ten důvěrně známý vzhled
šatu a nábytku, které se zapomínají.
Tohle mohl být náš ráj: exotické
útočiště ve vyčerpaném světě, jenomže o tom karty

pomlčely, neboť o tohle nemohlo
jít. Napodobená přirozenost může být prvním krokem
k dosažení vnitřního klidu,
je však jen tím prvním krokem a nejednou
zůstává strnulé přívětivé gesto vyleptáno
ve vzduchu, který se za ním zhmotňuje,
pouhá konvence. Na ně tedy vážně
nemáme čas, leda bychom jimi
rozžali. Čím dříve na uhel spáleny,
tím lépe pro role, jež nám třeba sehrát.
Snažně tě tedy prosím, odtáhni tu ruku,
přestaň ji nabízet jako štít či pozdrav,
zaštitěný pozdrav, Francesco:
v komoře je místo pro jeden náboj:
náš pohled obráceným koncem
dalekohledu, a ty rychlejší světla
se propadáváš a nakonec padáš naznak
mezi předměty v pokoji, nikdy nedeslané
pozvání, syndrom „to všechno byl jen sen“,
třebaže výraz *všechno* sděluje dost jasně,
že nebyl. Jeho existence
byla skutečná, byť usouzená, a bolest
toho procitajícího snu nemůže nikdy přehlušit
ve vzduchu dosud načrtnuté schéma,
vyvolené, mně určené a zhmotnělé
v proměnlivém svitu mého pokoje.

Spatřili jsme město: je vypouklým
zrcadlovým okem hmyzu. Vše se odehrává
na jeho balkóně a pokračuje uvnitř,
avšak děj je chladný, sirupový tok alegorického
průvodu. Člověk si připadá příliš omezený,
prosévaje aprílové slunce a hledaje záchytné body
v pouhém tichém bezpohybu jeho
parametru. Ruka nesevřává žádnou křidu
a veškeré části celku se odlupují
a nemohou vědět, že věděly, snad
jen tu a tam ne, v studených kapsách
vzpomínek, o šepotech mimo čas.